

deres Ret; men for det Første er det jo klart, at det er en daarlig Ret, de komme til, allerede ved den Naade, hvorpaa Kirkeeraadet er foreslaaet sammenfat, idet at det er foreslaaet sammenfat efter Stænder. En anden Mislighed for Menighederne ved et saadant Kirkeeraad og Noget, der vilde medføre en Vanskelighed for dem i at komme til deres Ret, ligger i det ringe Antal, hvormed de ere repræsenterede ligeoverfor Geistligheden. Det er aldeles klart, at Geistligheden, der af Alle er erkendt for at være meget intolerant, — dette er imidlertid ikke en Bemærkning; der alene gjælder om Geistligheden her, men som gjælder om Geistligheden i alle Lande — vil, paa Grund af, at den bliver saa mandstærk ligeoverfor Lægmand, udøve en meget skadelig Indflydelse paa Forhandlingerne. Jeg sætter blot det Tilfælde — jeg skal ikke, saaledes som den ærede Forslagsstiller, jeg nys sigtede til, har bedet os om ikke at gjøre, male Fanden paa Bæggen — jeg sætter altsaa blot det Tilfælde, som dog meget let vil kunne indtræffe ved et saadant Kirkeeraads Forhandlinger, at en af Lægmandenes Mening afveg fra en af de overordnede Geistlige Medlemmers Mening — det er naturligtvis kun i saadanne Tilfælde, at Lægmandenes Stemme vil kunne faae nogen Betydning; thi saalænge de stemme overeens med de geistlige, vil den være uden Betydning — jeg sætter nu, at han udtalte denne sin Mening, og jeg sætter endvidere, at det geistlige Medlem imødegik den, men at Lægmanden vedblev sin Overbeviisning og paastod, at den Geistlige var i Bidsfarelse, saa kunde maaffee det geistlige Medlem, især naar han var en meget fremragende Personlighed, sige til Lægmanden, at han havde forgrebet sig paa Forsamlingens Værdighed ved at sige om ham, at han havde været i Bidsfarelse; jeg sætter endvidere, at det geistlige Medlem tilspøiede, at hvis Lægmanden senere vilde læse hvad han Lægmanden nemlig havde sagt, saa vilde han blive rød og blues derover og true ham med, at hvis Lægmanden kom igjen paa samme Naade og talte imod ham, saa vilde man ikke mere høre paa ham i Raadet, og jeg sætter endelig, at Lægmanden var, hvad der jo let kan hændes imellem Lægmand, en umyndig Mand, der lod sig im-

ponere, saa spørger jeg dem, mine Herrer, hvad Nytte var det saa til, at Lægmandene vare repræsenterede i Kirkeeraadet? Hvis man kunde finde paa, og det kunde man sikkerligen, at imponere Lægmandene ved saadanne Midler, vilde der saa ikke være den allerførste Fare for, at Sandheden, som fremkom gennem Lægmandenes Mund, derved vilde paa en Naade blive knust — og det kunne vi dog ingenlunde ønske; — jeg troer derfor ikke, at man vil kunne antage, at et saadant Kirkeeraad paa nogen Naade vil kunne sikke Menighedernes Ret. Det er blevet anbefalet Thinget, at det skulde lade denne Sag gaae til anden Behandling, for at den kunde komme under alvorlig Overveielse; men da den nu har været behandlet her i Thinget i flere Dage, troer jeg ikke, at man af den Grund behøver at lade den gaae videre; der er jo talt fra de forskjellige Sider og med den største Alvor fra mange Kanter, og derfor kan man ikke antage, at der ved en anden Behandling skulde fremkomme noget væsentligt Nyt eller Noget, der var mere betryggende med Hensyn til et Kirkeeraads Drettelse, end hvad der allerede er sagt. Jeg skal derfor for mit Vedkommende tilslade mig at anbefale, at det foreliggende Forslag ikke gaaer til 2den Behandling.

Gomard: Der er fremkommet flere Forsloetninger af den Paragraph i Grundloven, som særlig vedkommer det foreliggende Forslag, nemlig Grundlovens § 80, hvori det hedder: Folkekirkens Forsatning ordnes ved Lov. Et æret Medlem af Thinget har foreskaret denne Paragraph saaledes, som om dens Ord skulde betyde, at Folkekirkens Forsatning kun kan ordnes ved Lov. Dette troer jeg sandelig, at man ikke havde behøvet at optage i Grundloven, da det jo ganske ligefrem ligger i hele vor Forsatning, at Folkekirkens Forsatning kun kan ordnes ved Lov; dette er forud givet, og det forekommer mig derfor, at Paragraphen ikke kan have den Betydning. Den Betydning, som jeg derimod troer, at denne Paragraph har, er den, at det skal hedde, ifald det ogsaa maa være mig tilladt at gjøre et lille Tillæg til den: Folkekirkens Forsatning bliver senere at ordne ved Lov; den er ikke ordnet samtidig med Grundloven;